

PSIXOLOGİYA

Afərin Əli qızı ABBASOVA

Psixologiya üzrə fəlsəfə doktoru

Qərbi Kaspi Universiteti

ŞƏXSİYYƏTLƏRARASI ETİMADIN STRUKTURU VƏFUNKSİYALARI

Xülasə: Məqalədə göstərilir ki, psixologiyada etimad həm şəxsiyyətlərərası, həm də ümumiyyətlə bütün sosial münasibətləri müəyyən edən amillərdən biri kimisəciyyələdir. Bu amil bilavasitə cəmiyyətin inteqrasiyasını və sabitliyini təmin edən mexanizmin ayrılmaz hissəsidir. Etimadın insanın həyatında mühüm rolmalik olduğunu qeyd edən müəllif belə nəticəyə gəlir ki, etimadın əsas funksiyası şəxsiyyətlərərası münasibətlərin tənzimlənməsindən ibarətdir. Məqalədə şəxsiyyətlərərası etimadın elementləri və strukturu geniş şəkildə təhlil edilmişdir. Həmçinin müəllif tərəfindən etimad anlayışının insanın mənəvi aləminin strukturunda yer tutan ən önəmli komponentlərdən biri olduğu göstərilir.

Açar sözlər: Şəxsiyyətlərərası etimad, etimad anlayışı, özünə etimad, özünüdərkətmə, ünsiyyət, struktur komponent, funksiya, koqnitiv komponent, emosional komponent, davranış komponenti, psixoloji təhlil, müqayisəli təhlil

UOT: 159.9

DOI: doi.org/10.54414/tiyn8883

Giriş

Müasir dövrdə etimad fenomeni özünə-məxsus spesifik xüsusiyyətləri ilə xarakterizə olunur. Psixologiyada etimad həm şəxsiyyətlərərası, həm də ümumiyyətlə bütün sosial münasibətləri müəyyən edən amillərdən biri kimi səciyyələdir. Bu amil bilavasitə cəmiyyətin inteqrasiyasını və sabitliyini təmin edən mexanizmin ayrılmaz hissəsidir.

Etimadda insanın insana, cəmiyyətə, mövcud siyasi sistemə münasibəti ifadə olunur. Bir sözlə, etimad insanları bir-birinə və cəmiyyətə bağlayan tələrdir. Bu tələrməsuliyyət hissi, cavabdehlik, yüksək əxlaqi şüur, rəftar və davranışda özünü biruzə

verir, onların vasitəsilə cəmiyyətdə şəxsiyyətlərərası münasibətlər tənzimlənilir. Eyni zamanda, qeyd etmək lazımdır ki, qurulan münasibətlər nə qədər möhkəm olarsa, sosial - siyasi həyat da bir o qədər möhkəm dayaqlara malik olar.

Etimad probleminə toxunan tədqiqatçılar müasir dünyada etimadın daha bir vacib funksiyasını qeyd edirlər. Bu da sosial və mədəni müxtəlifliklərin ni-zama salma və tarazlaşdırması funksiyasıdır. Müasir cəmiyyətlərin plüralizmi öz təzahürünü həyat tərzini və mədəniyyətlərin bölünməsində, köhnəlmiş sosial identiklik formalarının dağılmasında və yeni formaların aktuallaşmasında tapır. Müxtəlifliyə yönələn bu meyillər müasir dünyada baş verən

təbii qloballaşma prosesinin təzahürü olan mədəniyyətin və həyat tərzinin unifikasiyası (ümumi bir qaydaya salma) proseslərinə bir cavabdır. Məhz bu meyllər baxımından etnik mənsubiyyət, dini etiqad, həyat təzi, estetik baxışların və gerçəkliyin qiymətləndirilməsi birliyi kimi meyarlar əsasında qrup həmrəyliyi və qarşılıqlı etimadın praktiki olaraq hər yerdə artmasını izah etmək olar. Müasir inkişafın bu xüsusiyyəti bir çox məşhur nəzəriyyəçilər tərəfindən təsdiqlənir. Onlar bunu ümumi və tək arasında olan mübahisə kimi müəyyən edirlər. N.Smelzerin fikrincə, həmrəylik və özünəməxsusluq sahəsində olan inqilab, C.Nesbitin fikrincə isə – “fərdiyyətin yeni qələbəsi” bu cür formada özünü göstərir.

Əsas mətn

Bu gün dünyada müasir cəmiyyətlərin sosio-mədəni məkanı daha rəngarəng forma alıb. Problem ondadır ki, ayrı-ayrı fərdlər və qruplar hər gün mədəni müxtəlifliklə qarşılaşaraq özlərini “yad” kimi hiss edə bilirlər. Bu səbəbdən digər qruplara qarşı inamsızlıq, etimadsızlıq arta bilər. Buna görə də, “yad elementlərə etimadın” inkişafı müxtəlifliklərin və qruplar arasında münasibətlərin tarazlaşmasını təmin edən amil kimi çıxış edir. Belə halda, etimad tolerantlıq münasibətlərinin zəruri komponenti kimi çıxış edir. Tolerantlıq – yalnız fərqləri qəbul etmək və onlara qarşı neytral münasibət bildirməklə kifayətlənmək deyil, həm də həmin “yad elementlərə” hörmət bəsləmək deməkdir. Digərlərin özünəməxsusluğunu, onların adət-ənənələrində, həyat tərzlərində, dəyər və meyllərində özünəməxsusluğun təzahür azadlıqlarına olan haqlarını qəbul edərkən, eyni zamanda, digərlər tərəfindən də bizə qarşı olan analoji haqların qəbul olunmasına ümid bəsləyirik.

Əksər tədqiqatçılar [1,2,3] əxlaqi şüurun xüsusi vəziyyəti olaraq, etimad əxlaqi hiss və fikirlərdən ibarətdir. Məhz buna görə etimad şəxsiyyətlərərası münasibətlərin əxlaqi tənzimləyicisidir. Beləliklə, müəllif etimad anlayışını əks etdirən spesifik obyektə ayırd edir. Onun fikrincə, bu obyektə əxlaqi münasibətlərin xüsusi tərəfi fiksə edilir. Həmin münasibətlərin spesifikasiyası ondan ibarətdir ki, onlar əxlaqi-ənənəvi borcla könnüllü qarşılıqlı öhdəçiliklərə əsaslanır və bunlar cəmiyyətin şəxsiyyətə tələbləri nəticəsində yaranır və onun sayəsində etimadın sosial mahiyyətinin vurğulanması üçün əsas kimi çıxış edirlər.

Aparılmış tədqiqatlar göstərir ki, etimad anlayışında etik nöqtəyi-nəzərdən insanların həm şəxsi, həm ictimai həyatında könnüllü qarşılıqlı öhdəliklərlə bağlı olan əxlaq normaları ənənəvi olaraq əks olunur. Etimadlı münasibətlər dedikdə, qarşılıqlı könnüllü öhdəçiliklə, mənəvi borca əsaslanan münasibətlər nəzərdə tutulur. Bu öhdəliklər nəticə etibarilə bəşəriyyətin uzunmüddətli inkişafı ərzində əldə olunub və cəmiyyət tərəfindən şəxsiyyətə təqdim olunur. Lakin, bu kateqoriyanı işləyən bütün müəlliflər qeyd edir ki, etimad mənəvi şüurun keyfiyyətə xüsusi bir halıdır ki, insanın davranışının motiv və stimulları olan mənəvi hiss və fikirləri özündə birləşdirir. Bu kontekstdə etimad mənəvi münasibətlərin tənzimləyicisi qismində çıxış edir və filosoflar məhz bunda onun əsas funksiyasını görürlər. Beləliklə, belə bir qənatə gələ bilərik ki, etimad insanın digər insanlarla xarici əlaqələrin subyektiv sferasına daxil olur və bu münasibətlərin tənzimlənməsi funksiyasını yerinə yetirir.

Praktik olaraq bütün müəlliflər, tədqiq olunan fenomenin sosial mahiyyətini qeyd edir və onun ifadə xüsusiyyətlərinin mədəni normalarla şərtləndiyini qeyd edirlər və bu

zaman etimadın əsas funksiyası şəxsiyyətlərarası münasibətlərin tənzimlənməsi kimi səciyyələndirilir.

Psixoloji ədəbiyyatların təhlili etimad fenomeninə bir neçə istiqamətdə yanaşmaya imkan verir. Onları aşağıdakı kimi qruplaşdırmaq olar:

1. Cəmiyyətdə sosial nizam-intizamın ilkin şərti kimi;
2. Sosial hərəkətin, fəaliyyətin nəticəsi kimi;
3. Sosial mübadilənin elementi kimi;
4. Sosial kapitalın quruluş komponenti kimi ;
5. Sosial münasibətlərin qurulması prinsipi kimi.

Etimad prosesində əsas diqqət mərkəzinə gətirilən anlayış gözləmə anlayışdır. Gözləmə etimad obyektlərinin könüllü olaraq öhdəsinə götürdüyü öhdəlik və vədlərin yerinə yetirilməsiylə bağlı pozitiv ümidlərdir. Qeyd etməliyik ki, pozitiv ümidlər qeyri-müəyyənliklə bağlı hallarda da mövcuddur (bu halda vədlərin yerinə yetirilməsi şübhə doğura bilər). Qeyri-müəyyənlik situasiyası formal və qeyri-formal sanksiyalar tətbiqinin qeyri-mümkünlüyü ilə və başqa insanların davranışının səhv proqnozlaşdırılması təhlükəsi ilə bağlıdır. Məhz qeyd olunan cəhətdən çıxış edərək deyə bilərik ki, etimadın mahiyyəti qeyri-müəyyənlik situasiyasında pozitiv ümidlərin olması ilə bağlıdır. Təbii ki, pozitiv ümidlər etimadın formalaşmasının nəticəvi xüsusiyyətləri ilə bağlıdır. Yəni ümidlər həyata keçdikdə etimad möhkəmlənir, əksinə olduqda etimadlar azalır. Bununla belə etimad probleminə həsr olunmuş tədqiqatları təhlil etmədən etimad probleminin sosial-psixoloji cəhətlərinə aydınlıq gətirmək olmaz.

Etimadın insanın həyatında mühüm rola malik olduğunu qeyd edən T.Skrupkinada

belə nəticəyə gəlir ki, etimadın əsas funksiyası şəxsiyyətlərarası münasibətlərin tənzimlənməsindən ibarətdir. Bu baxımdan müəllif etimadın aşağıdakı fundamental funksiyalarını qruplaşdırır:

- insanın ətraf aləmlə qurduğu vahid qarşılıqlı əlaqələrin şərti kimi çıxış edir;
- insanı, ətraf aləmlə vahid sistemdə birləşdirir;
- keçmiş, indiki zamanı və gələcəyi vahid həyat fəaliyyəti altında birləşdirməyə xidmət edir;
- insan varlığının vahidliyi, bütövlüyü effektini yaradır;
- bütöv, hərtərəfli şəxsiyyət effektinin yaradılmasına xidmət edir;
- insan davranışının qəbul edilmiş qərarların qoyulmuş məqsədlərin özü və ətraf aləmlə əlaqələndirilməsinin dərəcəsini tənzimləyir.

Digərlərə etimad göstərmə məsələsinə gəldikdə isə onu qeyd etmək lazımdır ki, sosial-psixoloji nöqtəyi-nəzərdən özünə etimadın bütün tərifləri "digərlərə etimad" kimi qiymətləndirilə bilər.

Digərlərə etimad, şübhəsiz ki, yalnız şəxsiyyətlərarası ünsiyyət prosesinə də yararlıdır. Bu da, öz növbəsində, həmsöhbət şəxslərin qarşılıqlı təsiri və qarşılıqlı qavrayışı zamanı informasiya, fikir və ideya mübadiləsinə nəzərdə tutur ki, onlar da, hər halda, digər şəxsə münasibətin formalaşmasını tələb edir. Müsbət münasibət formalaşarsa, etimad yaranır və ya əksinə. Buna görə də bizim fikrimizcə, A.B.Kupreyçenko [4] tərəfindən verilən tərif sosial-psixoloji baxımdan daha dəqiqdir.

Bir sözlə, digərlərə etimad-birinci növbədə, həmsöhbət şəxsə qarşı ideya, emosiya və hərəkətlərin ifadəsində özünə heç bir xələl yaratmadan açıq və azad olmağa imkan yaradan psixoloji münasibətdir.

A.B.Kupreyçenko etimada psixoloji münasibət baxımından yanaşmanın quruluşunda üç əsas komponenti ayırır:

- koqnitiv komponent- bura şəxsin özü, etimad münasibətlərinin ikinci iştirakçısı və qarşılıqlı təsir şəraiti haqqında təsəvvürlər, habelə həmsöhbət şəxsin davranışı ilə bağlı gözləmələr daxildir;

- emosional komponent- qarşılıqlı təsirdə olan tərəflərin emosional qiymətləndirilməsi və qarşılıqlı təsir prosesinin özü ilə səciyyələnir;

- davranış komponenti- ikinci iştirakçıya, şəxsin özünə münasibətlərdə və yaranmış şəraitə uyğun olaraq müəyyən hərəkətlərə qabaqcadan hazır olmasını özündə ehtiva edir (məsələn, həmsöhbət şəxslə qarşılıqlı təsir zamanı mənəvi normaların gözlənilməsinə, yaxud müəyyən etimad səviyyəsinin saxlanılması naminə şəxsi mənafeələrini qurban verilməsinə hazır olma).

Digərlərə etimadın struktur modelinin sadalanan komponentləri real həyatda obyektə və ya həmsöhbət şəxsə maraq və hörmətin bəslənməsində, tələbatlar haqqında təsəvvürlərdə (koqnitiv komponent), emosiyalar və müsbət emosional qiymətləndirmədə (emosional komponent), sərbəstlikdə və həmsöhbət şəxslə uğurlu qarşılıqlı təsir qurmağa hazır olmada (davranış komponenti) özünü göstərir.

Beləliklə, göstərilən strukturun bütün komponentləri bir-biri ilə sıx bağlıdır. Digərlərə etimad şəxsin həmsöhbət şəxsə olan subyektiv münasibətində özünü göstərir və həmin prosesin effektivliyinin əsas şərtlərindən biridir. Bundan belə nəticə çıxarmaq olar ki, ətraf aləmə etimad – ətrafdakı gerçəkliyə subyektiv münasibət deməkdir və həyat fəaliyyətinin səmərəliliyinə zəmin yaradır.

Bundan başqa A.B.Kupreyçenko onu da qeyd edir ki, şəxsiyyətin özünə daha çox etimad göstərdiyi halda digər insanlara və bütövlükdə ətrafa qarşı etimadedici davranış nümayiş etdirəcəyini ehtimal edir. Bu şəxsiyyətin inkişafı və özünügerçəkləşdirməsi üçün zəmin yaradır.

Psixologiyada etimad problemini sistemli şəkildə öyrənərkən şəxsiyyətlərə etimadın elementləri və strukturu ön plana çıxır. Etimad anlayışının tərifinə olan yanaşmaların müxtəlifliyinə baxmayaraq, həmin sosial fenomenlə bağlı əsas xüsusiyyətlər əksər hallarda oxşardır. Bu mənada Q.Cons və C.Corc şəxsiyyətlərə etimadın aşağıdakı mühüm cəhətlərini qeyd edirlər:

- fərdlərin bir-birinə qarşı müsbət, xoşməramlı niyyətləri;
- birgə müsbət qarşılıqlı təsir təcrübəsi;
- digərin dəyərlərinə və onun etibarlığına qarşı inam hissi (etimad təzahürünün ən mühüm cəhəti).

Şəxsiyyətlərə etimadın strukturunu araşdırarkən S.Kastaldo etimadındörd ən geniş yayılmış şərhini ayırmışdır :

- gözlənilməyə (ümidə) yönəlmiş etimad;
- hazır olmağa yönəlmiş etimad;
- inam və əqidə yönümlü etimad;
- sosial yönümlü etimad .

“Gözlənilməyə yönəlmiş etimad” bu anlayışın psixoloji tədqiqat ənənələrində bağlı ən geniş yayılmış elmi təriflərindən biridir. Bu tərifin mahiyyəti vədlərin icrası ilə bağlı gözlənilmələri, qarşılıqlı təsir zamanı partnyorun müəyyən səriştəlik səviyyəsi, dürüstlük və xoşməramlılığı ilə bağlı gözlənilmələri özündə cəmləşdirir. F.Fukuyamanın fikrincə, “etimad–cəmiyyət üzvlərində digər üzvlərin qabaqcadan məlum, dürüst və ətrafdakıların ehtiyaclarına müəyyən olunmuş ümumi normalara uyğun diqqətli davranışları ilə bağlı

gözlənil- mələrin yaranması deməkdir” [7, s.52].

L.Xosmer hesab edirdi ki, “etimad–etik baxımından qəbul oluna bilən davranış, yəni etik prinsiplərə əsaslanan əxlaq baxımından nəzakətli qərar və hərəkətlərin gözlənilməsi deməkdir” [7, s.52].

L.Xosmer fərdin bir neçə xüsusiyyətlərini nəzərdən keçirmiş və belə qərara gəlmişdir ki, onların mövcudluğu “etimad kreditinin” alınmasına yar- dımçı olur. Onlara dürüs- tlük, səriştəlik, açıqlıq, sədaqətlik və ardıcıl- lıq daxildir. Bundan başqa, etimadın göstəriciləri qismində fərdin təhsil səviy- yəsi, status mövqeyi və digər gözəçarpan keyfiyyətlərdə qeyd olunur.

Sosial-psixoloji planda etimad proble- minə ən fundamental yanaşma B. Porşnev tərəfindən təklif olunmuşdur. Müəllifin problemə bu cür yanaşması etimad feno- menin tək mahiyyətini deyil, həm də funksiyalarını anlamağa kö- mək edir. B.Porşnev yazır: “Burada məzmun yükünü daşıyan etimadsızlıq bü- tünlüklə neqativ anlayışdır. Verilən informasiya əgər filtr tərəfindən saxlanıl- mayıbsa, onu qəbul edilmiş hesab etmək olar. İnstruksiya alarkən, hərəkətə tə- kan verildikdə, biz ilk olaraq, könüllü və ya qeyri-könüllü öz reaksiyamızı bizi hərəkətə təhrik edən şəxslə yoxlayırıq. Əgər nitq mənbəyi gərginlik yaradarsa, biz ondan gələn meyli kənarlaşdırırıq və ya bu meyli gərginlik nə qədər güclü olarsa, bir o qədər tənqidi yoxlamaya məruz qoyuruq” [5,s.49].

Beləliklə, müəllif göstərir ki, etimad və etimadsızlıq dialektik birlikdə mövcuddur və əgər etimad komanda funksiyasını yerinə yetirirsə, etimadsızlıq psixikanın qoruyucu mexanizmidir.

Etimadın sosial-psixoloji cəhətlərini qeyd edən B.Vinçevdə Porşnevin ideyala-

rını davam etdirərək etimad və etimad- sızlığı ünsiyyət prosesində insan- ların sosial-psixoloji təmasınının fərqli xüsusi- yətləri kimi götürür. Etimad onunfikirincə - insanların mənəvi tələbat formasından biridir. Bu zaman etimad öz əksi olan etimadsızlıqla birgə arasıkəsilmədən inkişaf etmişdir [7, s.51].

V.Vinçev hesab edir ki, uzunmüddətli təmasda, vahid maraq və meyllər əsasında elə bir sosial-psixoloji birlik yaranır ki, ünsiyyətdə olanlar arasında əlaqə davamlı mənəvi birliklə, anlayışlıqla, birlik və etimadla səciyyələnir. Onun nöqtəyi nəzərinə görə birlik, bir tərəfdən effektiv ünsiyyətin şərti, digər tərəfdən isə onun nəticəsidir.

Beləliklə, B.Porşnev və B.Vinçev insan şüurunda ətrafdakıların “biz” və “onlara” bölünməsi mövcudluğu faktını qeyd edir- lər. Bu zaman hər xoş, intellektual və estetik zövqlər “biz”lə bağlı olur və əksinə xoşagəlməzliklər, narahatçılıq yaradan – “onlar” la bağlıdır. B.Porşnev yazır ki, “biz” və “onlar”ın sosial-psixoloji müxtəlifliyi insanın fərdi psixikasının dərinliyinə daxil olur və onu mahiyyətə çevirir [8, s.51]. B.Vinçevə əsasən “biz” birliyinin yaranma və mövcudluğunun əsas mexanizmi insanın bir-birini anlamasında əsaslanan identifikasiyasıdır: “digərinin hərəkət və nitqini yaxşı anlamaq üçün, onun “qəlbinə daxil olmaq”, planlarını, fikirlərini öyrən-mək lazımdır”-deyə o yazır [8, s.51].

Beləliklə, insanlar arasında birliyin yaradılması üçün müəyyən ölçüdə etimad zəruridir ki, bu da insanların ünsiyyət prosesində yaranır və qarşılıqlı anlaşma, eləcə də başqaları haqqında formalaşmış təsəvvürlərə əsaslanır. İnsa- nın həyat və fəaliyyətində etimadın uğurlu alınması üçün qarşılıqlı inam, məsu- liyyət, öhdəçilik və pozitiv enerji vacib şərtidir. Bütün

bunların olması etimadın pozitiv istiqamətə yönəlməsinin təkanverici qüvvəsi kimi çıxış edir, eləcə də etimadın qurulmasında bir-birilə təmasda olan iştirakçıların şəxsi keyfiyyətləri- də əsas rol oynayır. Bu sadalananlar olmadığı təqdirdə etimadın qurulması de- yil, dağılması prosesi baş verir.

Deməli, etimad birliyin yaranması və mövcudluğu üçün əsas şərtidir. Bu halda etimad insanlar arasında davamlı mənəvi əlaqəyə bir tələbatdır. Birliyin yaranma mənbəyində pozitiv qəbul etmə, qarşılıqlı anlaşma və etimad edən insanların bir-birini tanıması durur.

Sonda etimad həm şəxsiyyətarası, həm də ümumiyyətlə bütün sosial münasibətlərin xarakterini müəyyən edən amillərdən biri kimi hər zaman tədqiqatola bilər.

ƏDƏBİYYAT SİYAHISI:

1. Abbasova A. Siyasi etimad psixoloji problem kimi //Psixologiya jurnalı, Bakı,

2008 №1, səh.17-24

2. Алексеева А. Уверенность, социальное доверие и межличностное доверие: критерии различия // Человек. Сообщество. Управление. 2007. №4. С.4-21.

3. Зинченко В.П. Психология доверия. Самара: 2001, 104 с.

4. Купрейченко А.Б. Психология доверия и недоверия. М.: РАН во Институт, 2008, 564 с.

5. Мальцева А.П. Философия доверия. -Человек. 2012, № 3, с. 19-27.

6. Рутковский Б.А. Понятие доверия в марксистской этике. Дис. канд. филос. наук. Киев: 1987, 187 с.

7. Селигмен А. Проблема доверия: Пер. с англ. М.: Идея-Пресс, 2002, 254 с.

8. Скрипкина Т.П. Психология доверия. М.: Академия, 2002, 264 с.

9. Эфендиев А. Г. Социальные взаимодействия: формы, типы и принципы регуляции / Общая социология: Учебное пособие / Под общ. ред. А. Г. Эфендиева. - М.: ИНФРА-М, 2000.

Aferin Ali ABBASOVA

PhD of Psychology

Western Caspian University

THE STRUCTURE AND FUNCTIONS OF INTERPERSONAL TRUST

Abstract: In the article, it is shown that in psychology, trust characterizes as one of the factors determined both interpersonal and all social relationships generally. This factor is directly an integral part of the mechanism that ensured the integration and stability of society. The author emphasized the important role of trust having in human life and concludes that the main function of trust is the adjusting of interpersonal relationships. In the article, it is analyzed detailed elements and structure of the interpersonal trust. By the author also is shown that the concept of trust is one of the most important components in the structure of the spiritual world of person existing.

Keywords: Interpersonal confidence, the concept of confidence, self- confidence, self-awareness, communication, structural component, function, cognitive component, emotional component, behavioral component, psychological analysis, comparative analysis

Аферин Али кызы АББАСОВА
Кандидат психологических наук
Западно-Каспийского Университет

СТРУКТУРА И ФУНКЦИИ МЕЖЛИЧНОСТНОГО ДОВЕРИЯ

В статье показано, что в психологии доверие характеризуется как один из факторов, определяющих как межличностные, так и все социальные отношения в целом. Этот фактор является неотъемлемой частью механизма, который напрямую обеспечивает интеграцию и стабильность общества. Отмечая, что доверие играет важную роль в жизни человека, автор приходит к выводу, что основной функцией доверия является регулирование межличностных отношений. В статье подробно анализируются элементы и структура межличностного доверия. Автор также показывает, что понятие доверия является одним из важнейших компонентов в структуре духовного мира человека.

Ключевая слова: Межличностное доверие, понятие доверия, уверенность в себе, самосознание, коммуникация, структурный компонент, функция, когнитивный компонент, эмоциональный компонент, поведенческий компонент, психологический анализ, сравнительный анализ.

Daxil olub: 26.10.2021